

Panorama knih

Manifesty ruského symbolismu*

Již tři publikace věnované dokumentům ruského symbolismu sestavili a vydali pedagogové brněnské univerzity Simona Koryčánková a Pavel Klein. V projektu chtějí studentům rusistiky i dalším zájemcům přiblížit programově vyhraněnou formu evropského symbolismu – uměleckého směru, který představoval a dosud představuje jednu z dominantních etap světové kultury. Autoři se domnívají, že u nás bohužel stále neexistuje dostatečné povědomí o jednotlivých variantách tohoto směru v Rusku, a snaží se uvedený nedostatek alespoň částečně zmírnit.

V první části (Poezie) se ve dvou úvodních studiích zabývají procesem vzniku ruské moderny; stručně vymezují její základní znaky i specifčnost a věnují se jejím nejvýznamnějším představitelům (D. S. Merežkovskij, V. Ja. Brjusov, K. D. Balmont, Z. N. Gippiusová, V. I. Ivanov, A. Bělyj). Následují originální texty manifestů, seřazené chronologicky podle data jejich vydání. Tvůrci těchto prohlášení byli většinou sami básníci, kteří tak vedle hledání svého estetického programu nabízeli čtenářům i bezprostřední aplikaci hlásaných tezí prostřednictvím vlastní tvorby.

Druhá část (Umění) přináší další soubor manifestů ruského symbolismu (V. Solovjov, K. D. Balmont, Z. N. Gippiusová, A. Bělyj, A. A. Blok, V. I. Ivanov, V. Ja. Brjusov), řazených opět chronologicky a v originálním znění. Součástí výboru je rovněž úvodní studie pojednávající o estetických, filozofických a kulturních souvislostech jednotlivých textů.

Zatím poslední třetí publikace (Divadlo) shrnuje cenné materiály týkající se formování symbolismu v ruské Thálii. Divadelní vliv symbolistního hnutí v Rusku se projevil zejména v samotném subjektivně zbarveném inscenačním procesu, čímž se ruský symbolismus proměnil ve specifický fenomén s nepochybnitelným významem. Představy básníků o divadelním tvaru zůstávají

uchovány právě v manifestech a prohlášeních, které mohou i dnes přinést nové impulzy těm, kteří o tomto typu divadla přemýšlejí.

Stejně jako ve svých předchozích pracích snažili se autoři i tentokrát v přepisu originálů v maximální míře zachovat jejich původní podobu. Všechny svazky obsahují podrobnou výběrovou bibliografii.

Odkaz symbolismu je i v současnosti stále živý a stává se významným inspiračním zdrojem mnoha novodobých artefaktů. Je proto škoda, že u nás dosud neexistuje dostatečné povědomí zejména o východoevropských tendencích tohoto výjimečného uměleckého směru. Manifesty ruského symbolismu I., II., III. se pokoušejí tuto mezeru alespoň částečně zacelit. Studenti rusistiky na vysokých školách i další zájemci o ruskou kulturu dostávají nyní šanci seznámit se nezprostředkovaně s dosud nepublikovanými materiály a prohloubit tak své vědomosti o této dodnes málo známé etapě ruského písemnictví. Nezbyvá než se těšit na pokračování tohoto slibného a potřebného projektu a popřát jeho autorům hodně tvůrčího elánu a chuti do další společné práce.

J. KRYSŤANKOVÁ

* Koryčánková, S.- Klein, P. Manifesty ruského symbolismu I. Poezie. Brno: MU, 2002. 151 s.

Koryčánková, S.- Klein, P. Manifesty ruského symbolismu II. Umění. Brno: MU, 2003. 130 s.

Koryčánková, S.- Klein, P. Manifesty ruského symbolismu III. Divadlo. Brno: MU, 2004. 144 s.

Brünner Beiträge zur Germanistik und Nordistik, Band XVIII *

Poděkování za vědeckou i pedagogickou činnost a blahopřání k významnému životnímu jubileu jazykovědce a vynikajícího pedagoga Otto Hájka, dlouholetého člena Ústavu germanistiky, nordistiky a nederlandistiky FF MU v Brně, jsou věnována úvodní slova osmnáctého ročníku sborníku *Brünner Beiträge zur Germanistik und Nordistik*, Band XVIII.